

ÚVOD

Duchovní péče o pacienty je součástí péče už od dob začátku pečování o nemocné. Můžeme duchovní péči vidět už v době šamanů nebo doby středověku, kdy při pečování o nemocné byla v různých formách uspokojena spirituální potřeba. V době středověku byly významné v středoevropském léčitelství tři mimořádné ženy, Anežka Česká, Alžběta Durynská a Hedvika Slezská. Tyto ženy spojovala nesmírně obětavá péče o nemocné a chudé. V době 16. až 18. století pečovala o nemocné převážně rodina v domácím prostředí. Významnou osobností v tomto období byla Apolónie Radermecherová, s několika dalšími ženami pečovala o nemocné v městském špitále. Je zakladatelkou Řádu svaté Alžběty, jehož hlavním posláním byla péče o nemocné ve špitálech, které sestry zakládaly. Řád se i v současné době věnuje péči o nemocné a umírající. Duchovno a spirituální potřeby provází lidstvo od nepaměti. Různé způsoby duchovního vyrovnání se s realitou lidské konečnosti najdeme v mnoha výročích a spisech všech velkých náboženských a filosofických tradic (Kutnohorská, 2010). Spiritualita se odráží od doby, ve které žijeme, od kultury a společnosti i od vyznávaného náboženství v dané zemi. Vnitřní život člověka je důležitý pro každého a provází nás po celý život.

V nedávné minulosti v naší zemi byla potřeba duchovní péče popírána. Nebyla zahrnuta jako součást péče o pacienta. Pacient tak mohl strádat při vědomí potřeby něčeho zakázaného.

V dnešní době je péče o pacienta pojata holistickým pojetím a uspokojení spirituálních potřeb je nedílnou součástí péče o pacienta. V současnosti, kdy nás po všech směrech sužuje pandemie COVID 19 se ukazuje, jak je důležitá potřeba někoho blízkého. Přítomnost rodiny u pacientů není umožněna, a tak by měla být více služba nemocničního kaplana využívána. Nemocní tak, v této těžké době potřebují někoho, kdo by se u nich zastavil a svojí přítomností je tak povzbudil.

Téma *Nabídka a využití duchovní služby v nemocnici* jsem si vybrala, protože v naší nemocnici je služba nemocničního kaplana poskytována teprve třetím rokem. Je tak poměrně nová a při výzkumu jsem chtěla zjistit, jaká je nabídka duchovní péče a její využití. Jak moc je v povědomí pacientů a zdravotníků. Zamýšlela jsem se nad tím, jak lépe využít služby nemocničního kaplana. Zda se dá více upozornit

na tuto službu a v neposlední řadě, jak vnímá nemocniční kaplan využívání této služby.

V teoretické části jsem se zamýšlela nad tím, co vlastně jsou spirituální potřeby člověka, kdy se jimi nejčastěji zabýváme a jaké jsou odlišnosti v duchovních potřebách každého z nás.

Ve výzkumné části zahrnuji rozhovory, které jsem vedla s nemocničním kaplanem, se zdravotníky a pacienty z různých oddělení naší nemocnice. V některých nemocnicích je služba nemocničního kaplana plně rozvinuta, někde není vůbec nebo se teprve rozbíhá.

Téma duchovní péče mne zajímá, protože se v současné situaci ukazuje, jak jsou pacienti více osamoceni a chtěla bych tak poukázat na důležitost služby nemocničního kaplana nejen po stránce duchovní ale i po stránce pracovní, kdy se zdravotníkům bude lépe s pacienty pracovat. Pokud budou uspokojeny všechny potřeby pacienta, bude se lépe zotavovat ze své nemoci nebo alespoň méně duševně strádat při závažném onemocnění. Umět pacienta doprovázet v jeho těžkých chvílích je velmi důležitá a náročná činnost.

Ve své práci bych chtěla poukázat na důležitost věnovat se spirituálním potřebám člověka, ať je v roli pacienta anebo v roli pečujícího o nemocné. Chtěla bych dosáhnout na základě získaných poznatků rozvinutí duchovní péče v naší nemocnici.